

AGRÁRMINISZTÉRIUM



Az új génkezelési technikákkal előállított növényekkel kapcsolatos uniós jogalkotási folyamat jelenlegi állása

Kőrösi Levente

Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály

2026.01.22.



Európai Unió Bírósága (2018)
C-528/16. ítélet

2018

- a mutagenézis révén nyert szervezetek GMO-knak minősülnek;
- e szervezetek főszabály szerint az GMO-irányelv hatálya alá tartoznak és vonatkoznak rájuk az irányelvben szereplő kötelezettségek.



Európai Bizottság

2023

Javaslat

az Európai Parlament és a Tanács rendelete az egyes új génkezelési technikák útján nyert növényekről és a belőlük származó élelmiszerekről és takarmányokról, valamint az (EU) 2017/625 rendelet módosításáról

Az új génkezelési technikákkal előállított növényekkel kapcsolatos európai bizottsági javaslat (rendelet-tervezet)



Új génkezelési technikák (**NGT = new genomic techniques**): olyan technikák, amelyek képesek egy szervezet genetikai anyagának megváltoztatására, és amelyek a GMO-kra vonatkozó jelenlegi jogszabályok elfogadása, azaz 2001 óta jelentek meg, vagy amelyeket azóta fejlesztettek ki.

NGT növények: olyan géntechnológiával módosított növény, amelyet célzott mutagenézissel vagy ciszgenézissel illetve ezek kombinációjával állítottak elő azzal a feltétellel, hogy nem tartalmaz a nemesítői génállományon kívülről származó olyan genetikai anyagot, amelyet az NGT növény kifejlesztése során ideiglenesen beilleszthettek. (rendelet-tervezet szövege)

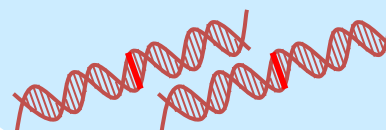


NGT növények = GMO növények
Alaptörvény vonatkozik rájuk

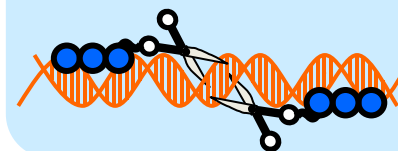


- gyorsan terjedő új technológiák;
- célzottabban és nagyobb pontossággal változtatható meg a genetikai állomány;
- alacsony eszközigeny, költséghatékonyság, egyszerűség;
- jelenleg mezőgazdasági, humán gyógyászati és ipari hasznosítást célzó kutatások folynak;
- eltérő tudományos megítélés.

OLIGONUCLEOTIDE
DIRECTED
MUTAGENESIS



ZINC FINGER
NUCLEASE TECHNIQUE



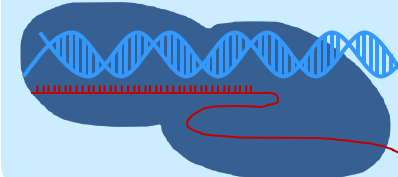
TALEN TECHNIQUE



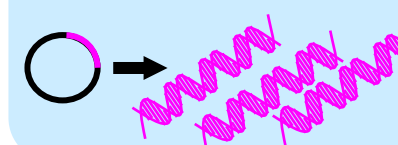
MEGANUCLEASE
TECHNIQUE



CRISPR-Cas SYSTEM



RNA DIRECTED DNA
METHYLATION





NGT 1 kategória

Meghatározott molekuláris kritériumrendszer alapján egyenértékű a természetben előforduló vagy hagyományos úton előállított növényekkel megállapítására

Dereguláció (bejelentési kötelezettség, nyilatkozattal)

Nincsen kockázatértékelés

Nincsen jelölés, kivéve vetőmag /szaporítóanyag

Nincsen kimutatás és nincsen nyomonkövetés

NGT 2 kategória

Olyan NGT növény, ami nem tartozik az NGT 1 kategóriába

Engedélyezési eljárás: jelenlegi eljárás alapján, számos jelentős kiegészítéssel/adaptálással

Hozzáigazított környezeti és egészségügyi kockázatértékelés

GMO jelölés + fenntarthatóságra utaló szöveg

Nem kötelező a kimutatás és a nyomonkövetés

Főbb aggályok az eredeti bizottsági javaslattal szemben

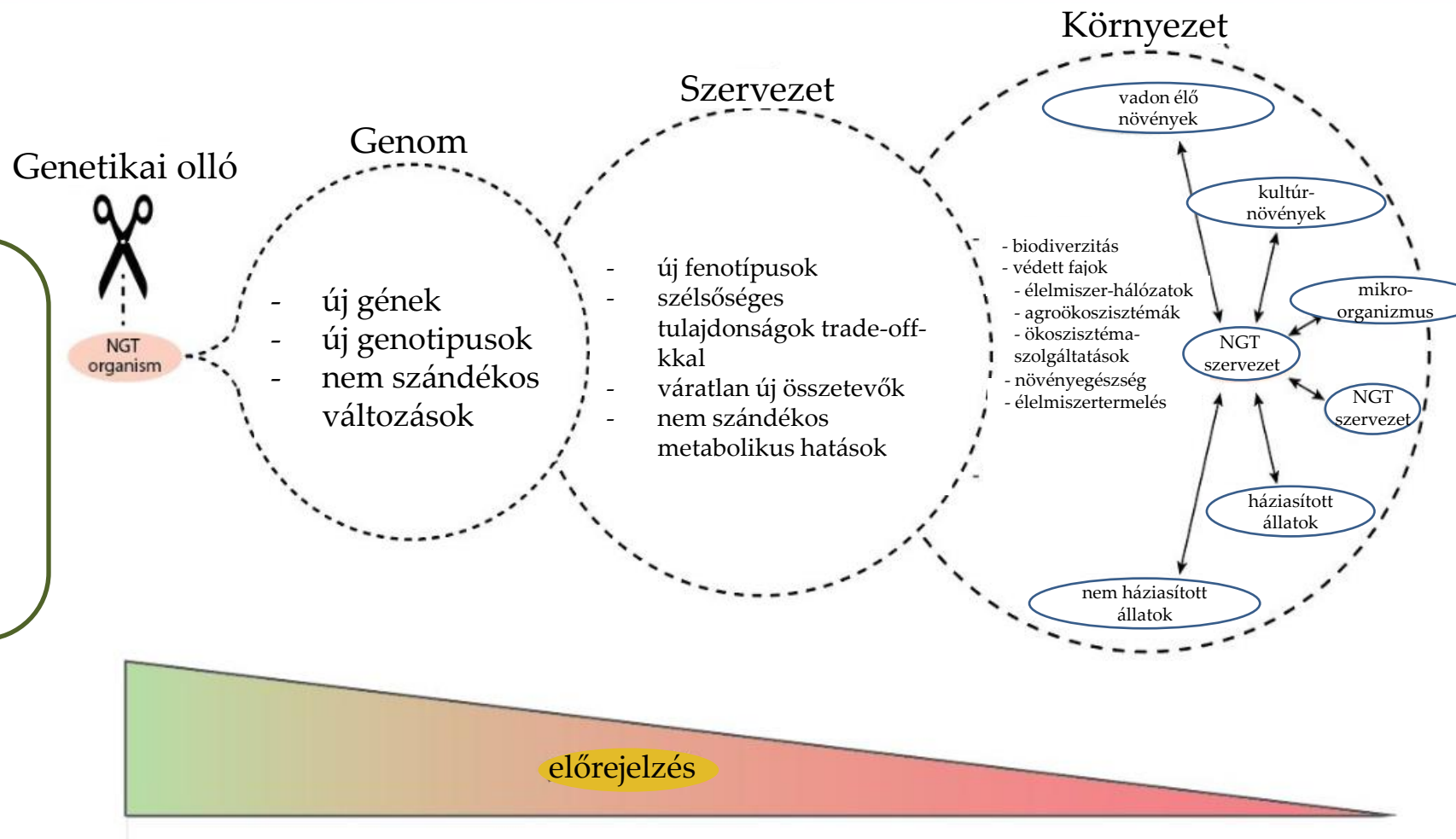


- a **szubszidiaritás** elvének semmibe vétele, a nemzeti önrendelkezés lehetőségének elvétele a tagállamoktól;
- az **NGT 1. kategóriába** tartozó növényekre vonatkozó **kockázatértékelés hiánya**;
- a **nyomon követhetőségi, címkézési és jelölési követelmények hiánya**;
- a fogyasztók és termelők **szabad választási** jogának figyelmen kívül hagyása;
- az **ökotermesztésre** vonatkozó követelmények, azaz az NGT-növények használatának tilalma, amelyek végrehajtása jelen esetben számos kérdést felvet;
- **delegált jogi aktusok**;
- **szabadalmi kérdések**;
- **nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelés.**

Főbb aggályok az eredeti bizottsági javaslattal szemben



- szubszidiaritás;
- kötelező kockázatértékelés;
- elővigyázatosság elve;
- megfelelő jelölés és nyomkövetés;
- fogyasztók választási szabadsága;
- ökológiai rendszerek védelme.





Amit elértünk:

- Opt-out (= a termesztés nemzeti hatáskörben történő tiltása) NGT 2-re.

És amit nem:

- Opt-out NGT 1-re;
- NGT 1 termékek jelölésének kiterjesztése élelmiszer- és takarmánytermékekre;
- kötelező kockázatértékelés és nyomonkövetés;
- delegált jogi aktusok kérdése;
- Cartagena jegyzőkönyvnek (GMO-s nemzetközi szabályozás) való megfelelés.



Tanács:

2025. december 19.

a trilóguson tárgyalt szöveg tanácsi elfogadása

támogatta: CY, CZ, DK, EE, FI, FR, EL, ES,
IE, LV, LT, LU, IT, MT, NL, PL,
PT, SE (66,54 %)

nem támogatta: AT, HR, HU, RO, SK, SI

tartózkodott: BG, BE, DE

Európai Parlament:

2026. február - március
plenáris szavazás

gmo.kormany.hu
gmo@am.gov.hu

